

TECZKI SUPERWIZYJNE

do oceny jakościowej odbywanych praktyk
dotyczące przedsiębiorstw o charakterze
usługowym

do realizacji projektu: „Praktyki w przedsiębiorstwach dla nauczycieli
kształcenia zawodowego kształcących na potrzeby branży
kosmetyczno-fryzjerskiej oraz medyczno-chemicznej”

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Materiały współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.4. Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie, Poddziałanie 3.4.3. Upowszechnienie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe).

Materiały dystrybuowane bezpłatnie

Teczki dostarczone przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych sp. z o.o.
ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 17, 90–248 Łódź
tel. 42 633 17 19
www.inse.org.pl

Redakcja:

Bartosz Kowalczyk

Redakcja merytoryczna:

Katarzyna Skierska-Pięta

Korekta:

Kinga Dudzik

Skład:

Kinga Dudzik

Druk:

Drukarnia Cyfrowa i Wydawnictwo „Piktor”
ul. Tomaszowska 27, 93–231 Łódź
tel.: 42 659 71 78, faks: 42 617 03 07
www.piktor.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wstęp

Teczki superwizyjne do oceny jakościowej odbywanych praktyk dotyczące przedsiębiorstw o charakterze usługowym zostały opracowane w ramach projektu *Praktyki w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących na potrzeby branży kosmetyczno-fryzjerskiej oraz medyczno-chemicznej* realizowanego przez Forum Młodzieży Samorządowej. Jego działaniem zostało objętych 280 nauczycieli¹ edukacji zawodowej, kształcących na potrzeby sektora kosmetyczno-fryzjerskiego bądź medyczno-chemicznego. Osiągnięcie głównego celu projektu, jakim jest podwyższenie jakości kształcenia oferowanego przez beneficjentów ostatecznych, jest możliwe dzięki organizacji praktyk nauczycielskich w przedsiębiorstwach produkcyjnych bądź usługowych funkcjonujących w sektorze zgodnym z profilem kształcenia nauczycieli.

Niniejsze teczki stanowią narzędzie pracy tutora z ramienia przedsiębiorstwa, które ma mu ułatwić i usystematyzować pracę z nauczycielem-praktykantem. W tym celu opracowano trzy moduły odnoszące się do odrębnych zagadnień, z których każde ukierunkowane jest na jeden cel – zwiększenie efektywności organizowanych praktyk nauczycielskich. Pierwsza część uwzględnia narzędzia służące do przeprowadzenia jakościowej oceny postępów poczynionych przez nauczyciela na poszczególnych etapach praktyk, zgodnych z głównymi założeniami *Programu praktyk dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach branży kosmetyczno-fryzjerskiej* opracowanego w ramach tego samego projektu. Druga część ukazuje merytoryczne założenia związane z prowadzeniem tutoringu oraz obserwacji jako sposobu oceny. Ostatni moduł został poświęcony propozycjom scenariuszy ćwiczeń, które nauczyciel-praktykant może zrealizować w trakcie trwania praktyk w przedsiębiorstwie usługowym sektora kosmetyczno-fryzjerskiego.

¹ Na potrzeby opracowania niniejszej publikacji mianem „nauczyciela”, „uczestnika”, „praktykanta”, „beneficjenta”, „tutora”, „opiekuna” zostały określone zarówno osoby płci męskiej, jak i żeńskiej.

1. Narzędzia służące jakościowej ocenie postępów uczestników na każdym etapie realizacji praktyk

W celu dokonania jakościowej oceny działań podejmowanych przez nauczycieli-praktykantów w trakcie realizacji praktyk w przedsiębiorstwie usługowym sektora kosmetyczno-fryzjerskiego został opracowany zestaw narzędzi stanowiących treść niniejszego rozdziału. Pierwsza z jego części ma charakter informacyjny i jest ukierunkowana na zebranie podstawowych danych osobowych dotyczących osoby tutora oraz nauczyciela biorącego udział w praktykach. Druga ma charakter ewaluacyjny i stanowi sedno opracowanego rozdziału. Przygotowano arkusze, których wypełnienie przez tutora pozwoli na ocenę działań beneficjenta ostatecznego. Ze względu na odmienny charakter przedsiębiorstw, do których mogą trafić nauczyciele biorący udział w projekcie *Praktyki w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących na potrzeby branży kosmetyczno-fryzjerskiej oraz medycyno-chemicznej*, zaprojektowanym arkuszom nadano uniwersalną formę, dzięki czemu mogą być one wykorzystane w różnych przedsiębiorstwach usługowych sektora kosmetyczno-fryzjerskiego.

1.1. Część informacyjna

Część informacyjna służy zebraniu podstawowych informacji dotyczących osoby tutora z ramienia przedsiębiorstwa oraz nauczyciela-praktykanta. Dane tego rodzaju uproszczą identyfikację współpracujących osób oraz przyczynią się do łatwiejszego nawiązania kontaktu między nimi.

Uzupełnij puste rubryki, wpisując w nie odpowiednie informacje.

Imię i nazwisko tutora

Zajmowane stanowisko

Dane kontaktowe tutora (numer telefonu, adres e-mail)

Nazwa przedsiębiorstwa

Imię i nazwisko nauczyciela-praktykanta

Zajmowane stanowisko

Dane kontaktowe (numer telefonu, adres e-mail)

Dane szkoły macierzystej nauczyciela-praktykanta

1.2. Część ewaluacyjna

Część ewaluacyjna służy nie tylko przeprowadzeniu ogólnej oceny kompetencji nauczycieli-praktykantów, ale również określeniu poczynionych przez nich postępów. W tym celu zostały opracowane odpowiednie narzędzia, które tutor uzupełnia indywidualnie bądź we współpracy z nauczycielem-praktykantem.

Uzupełnij poniższą tabelę, wpisując we wskazane miejsca odpowiednie oceny. Informacje dotyczące poziomu wiedzy nauczyciela-praktykanta możesz pozyskać w dwojaki sposób:

1. oszacować poprzez zadanie nauczycielowi-praktykantowi serii pytań dotyczących danej kategorii;
2. wykorzystać samoocenę dokonaną przez nauczyciela-praktykanta.

Istotne, aby dwukrotnie ocenić poziom wiedzy z poszczególnych kategorii - przed praktykami w przedsiębiorstwie oraz po nich. Na podstawie zebranych informacji należy obliczyć przyrost / ubytek wiedzy podopiecznego na dany temat. Warto podkreślić, że w przypadku kategorii, w której nie stwierdzono przyrostu lub zanotowano spadek poziomu wiedzy, należy przedsięwziąć działania korygujące, np. ponownie przedstawić informacje na dany temat.

Oceń poziom wiedzy nauczyciela-praktykanta na dany temat ²			
Kategoria	Przed praktykami	Po praktykach	Przyrost / ubytek wiedzy ³
znajomość zasad BHP i przepisów przeciwpożarowych typowych dla salonów kosmetyczno-fryzjerskich			
znajomość dokumentacji wykorzystywanej w zakładzie pracy z branży kosmetyczno-fryzjerskiej			
znajomość zasad organizacji i zarządzania salonem fryzjerskim lub kosmetycznym			
znajomość specyfiki obowiązków pracownika przedsiębiorstwa fryzjerskiego			
znajomość specyfiki obowiązków pracownika przedsiębiorstwa kosmetycznego			

² Do oceny poziomu wiedzy na dany temat użyj skali od 1 do 5, gdzie: 1 – bardzo mała, 2 – mała, 3 – przeciętna, 4 – duża, 5 – bardzo duża.

³ Oblicz, odejmując szacowany poziom wiedzy „przed praktykami” od poziomu „po praktykach”.

Poniżej zaprezentowano tabele odnoszące się do poszczególnych założeń składających się na „Program praktyk dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach branży kosmetyczno-fryzjerskiej”. W każdym przypadku zastosowano budowę obejmującą takie elementy jak:

1. kategoria główna;
2. kategorie poboczne wchodzące w skład danej kategorii głównej;
3. opis działań praktykanta, obejmujący charakterystykę wykonywanych zadań;
4. charakterystyka wiedzy i umiejętności, jakie praktykant nabył w wyniku realizacji ćwiczenia z danej kategorii;
5. ocena poprawności realizacji zadania przez praktykanta;
6. dodatkowe wnioski i sugestie tutora odnośnie do danego zadania.

Opracowane arkusze powinny być uzupełniane na bieżąco, tak aby nie pominięto istotnych informacji. Zaleca się także, aby uzupełniana przez tutora treść za każdym razem była konsultowana z nauczycielem-praktykantem.

Nawiązanie kontaktu z tutorem oraz pracodawcą				
Kategoria	Opis działań praktykanta	Zdobyte przez praktykanta wiedza i umiejętności	Ocena ⁴	Uwagi
poznanie wymagań pracodawcy stawianych absolwentom szkół zawodowych				
poznanie wymagań pracowników stawianych osobom nowo zatrudnionym				
poznanie wymagań pracodawcy i pracowników stawianych uczniom realizującym obowiązkowe praktyki zawodowe				

⁴ Dokonaj oceny pracy praktykanta w danej kategorii, używając skali od 1 do 5, gdzie: 1 – niedostatecznie, 2 – dopuszczająco, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze.

Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa obowiązujących w przedsiębiorstwie				
Kategoria	Opis działań praktykanta	Zdobyte przez praktykanta wiedza i umiejętności	Ocena ⁵	Uwagi
poznanie pojęć związanych z przepisami BHP, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią pracy				
poznanie praw i obowiązków pracodawcy/pracownika w zakresie przestrzegania przepisów BHP				
poznanie zagrożeń związanych z wykonywaniem obowiązków zawodowych w przedsiębiorstwie usługowym sektora kosmetyczno-fryzjerskiego				
poznanie zasad organizacji stanowiska pracy w zgodzie z obowiązującymi przepisami BHP				
poznanie środków służących indywidualnej i zbiorowej ochronie pracowników				
poznanie zasad związanych z udzielaniem pierwszej pomocy				

⁵ Dokonaj oceny pracy praktykanta w danej kategorii, używając skali od 1 do 5, gdzie: 1 – niedostatecznie, 2 – dopuszczająco, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze.

Zapoznanie z dokumentacją wykorzystywaną w zakładzie pracy z branży kosmetyczno-fryzjerskiej				
Kategoria	Opis działań praktykanta	Zdobyte przez praktykanta wiedza i umiejętności	Ocena ⁶	Uwagi
poznanie dokumentacji związanej z uruchomieniem i prowadzeniem przedsiębiorstwa usługowego branży kosmetyczno-fryzjerskiej				
poznanie charakterystyki dokumentacji pracowniczej (nawiązanie, trwanie i ustanie stosunku pracy)				

⁶ Dokonaj oceny pracy praktykanta w danej kategorii, używając skali od 1 do 5, gdzie: 1 – niedostatecznie, 2 – dopuszczająco, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze.

Organizacja i zarządzanie salonem fryzjerskim lub kosmetycznym				
Kategoria	Opis działań praktykanta	Zdobyte przez praktykanta wiedza i umiejętności	Ocena ⁷	Uwagi
poznanie misji i celów przedsiębiorstwa usługowego branży kosmetyczno-fryzjerskiej				
poznanie technologii wykorzystywanych w salonie kosmetyczno-fryzjerskim				
poznanie charakterystyki potencjalnych klientów oraz specyfiki otoczenia wpływającego na funkcjonowanie salonu kosmetyczno-fryzjerskiego				
poznanie struktury organizacyjnej usługowego przedsiębiorstwa kosmetyczno-fryzjerskiego z uwzględnieniem hierarchii stanowisk				

⁷ Dokonaj oceny pracy praktykanta w danej kategorii, używając skali od 1 do 5, gdzie: 1 – niedostatecznie, 2 – dopuszczająco, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze.

Obowiązki pracownika przedsiębiorstwa fryzjerskiego				
Kategoria	Opis działań praktykanta	Zdobyte przez praktykanta wiedza i umiejętności	Ocena ⁸	Uwagi
poznanie charakterystyki prac związanych z pielęgnacją włosów				
poznanie charakterystyki prac związanych z czesaniem włosów				
poznanie charakterystyki prac związanych z doбором uczesania do konkretnego klienta				
poznanie charakterystyki prac związanych z różnymi technikami strzyżenia				
poznanie charakterystyki prac związanych z trwałym odkształcaniem włosów				
poznanie charakterystyki prac związanych z farbowaniem włosów				

⁸ Dokonaj oceny pracy praktykanta w danej kategorii, używając skali od 1 do 5, gdzie: 1 – niedostatecznie, 2 – dopuszczająco, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze.

Obowiązki pracownika przedsiębiorstwa kosmetycznego				
Kategoria	Opis działań praktykanta	Zdobyte przez praktykanta wiedza i umiejętności	Ocena ⁹	Uwagi
poznanie charakterystyki prac związanych ze zdobieniem i pielęgnowaniem dłoni				
poznanie charakterystyki prac związanych z pielęgnowaniem stóp				
poznanie charakterystyki prac związanych z pielęgnowaniem skóry twarzy, szyi i dekoltu				
poznanie charakterystyki prac związanych z wykonywaniem masażu klasycznego				
poznanie charakterystyki prac związanych z zabiegiem złuszczenia naskórka				
poznanie charakterystyki prac związanych z zabiegiem redukcji cellulitu				
poznanie charakterystyki prac związanych z zabiegami upiększającymi i pielęgnującymi oczy				

⁹ Dokonaj oceny pracy praktykanta w danej kategorii, używając skali od 1 do 5, gdzie: 1 – niedostatecznie, 2 – dopuszczająco, 3 – dostatecznie, 4 – dobrze, 5 – bardzo dobrze.

Analizując postawę nauczyciela-praktykanta oraz sposób realizacji poszczególnych zadań w trakcie praktyk w przedsiębiorstwie usługowym sektora kosmetyczno-fryzjerskiego, udziel odpowiedzi na poniższy zestaw pytań. Istotne, abyś dokonał(-a) oceny na ostatnim etapie praktyk.

- a. Czy w ramach praktyk wystąpiły zadania, o których wiedza nauczyciela-praktykanta znacznie odbiegała od wymagań stawianych potencjalnym pracownikom? Jeśli tak, wymień je.

- b. Które z zadań realizowanych przez nauczyciela-praktykanta uznajesz za najbardziej wartościowe pod kątem jego dalszej działalności dydaktycznej w szkole zawodowej?

- c. W jakiej dziedzinie nauczyciel-praktykant dokonał największych postępów w porównaniu ze stanem sprzed realizacji praktyk?

2. Zasady tutoringingu i metody obserwacji praktykanta

Niniejszy rozdział zawiera zarys informacji teoretycznych, które mogą okazać się przydatne w trakcie realizacji obowiązków tutora. Na potrzeby przekazania odpowiedniego zasobu wiedzy opracowano dwa moduły poświęcone odrębnym zagadnieniom. Pierwszy z nich odnosi się do kwestii tutoringingu. W jego ramach zwrócono uwagę na podstawowe informacje i wskazówki dotyczące nie tylko tego zjawiska, ale również roli, jaką odgrywa tutor. Drugi z opracowanych modułów odnosi się do charakterystyki obserwacji jako metody badawczej, która pozwala na zgromadzenie cennych informacji i niewątpliwie znajdzie zastosowanie w trakcie praktyk nauczycielskich w przedsiębiorstwie z sektora kosmetyczno-fryzjerskiego.

2.1. ABC tutoringingu

Prawidłowy przebieg praktyk nauczycielskich w przedsiębiorstwie usługowym wymaga od opiekuna wiedzy dotyczącej zasad tutoringingu oraz specyfiki pełnionej przez siebie funkcji tutora. Tutoring to proces, w trakcie którego opiekun (tutor) szkoli i uczy osoby indywidualne bądź skupione w niewielkich grupach. W wyniku podjętych działań następuje integralny rozwój podopiecznego, ukierunkowany na jego postawy, wiedzę oraz umiejętności. Działania podejmowane przez tutora w pierwszej kolejności powinny mieć na celu analizę aktualnego stanu kompetencji szkolonego i stosownie do zdiagnozowanych potrzeb podjęcie działań ukierunkowanych na rozwój jego sfery psychospołecznej. Tutor powinien także współuczestniczyć w tworzeniu celów szkoleniowych oraz opracowywaniu harmonogramu działań przedsięwziętych w przedsiębiorstwie. Funkcja ta wiąże się również z nadzorowaniem i kontrolowaniem przebiegu praktyk oraz prowadzeniem monitoringu postępów czynionych przez nauczyciela-praktykanta w trakcie poszczególnych etapów szkolenia. Tutor powinien także zwracać nieustanną uwagę na warunki szkoleniowe, w jakich

funkcjonuje podopieczny, i tak je dostosowywać do jego potrzeb i preferencji, aby wzajemna współpraca była jak najbardziej satysfakcjonująca i efektywna. Osoba pełniąca tę funkcję jest także obserwatorem procesu szkoleniowego i dokonuje jego ewaluacji. Realizacja wymienionych działań i osiągnięcie celów wymagają od tutora posiadania określonych cech, wśród których można wyróżnić¹⁰:

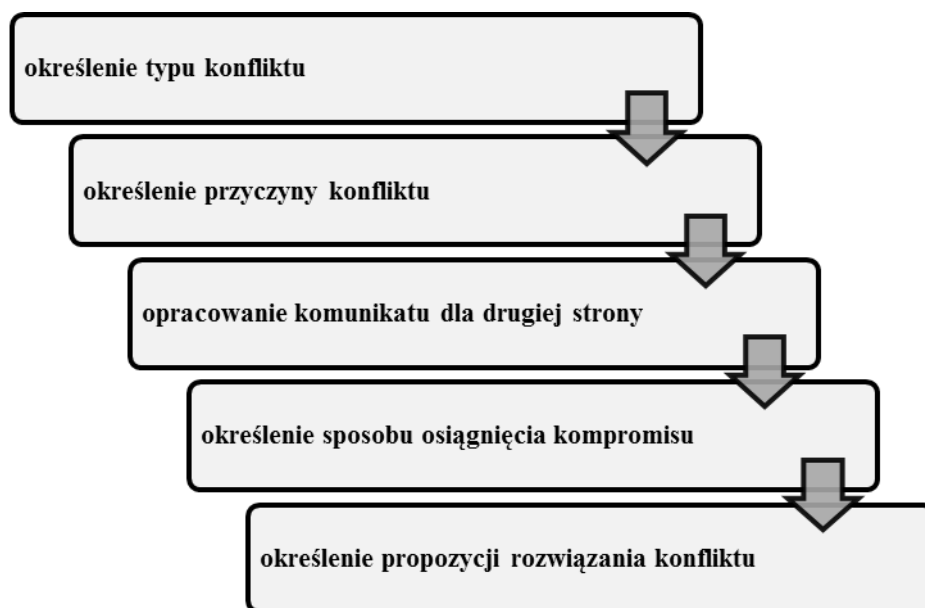
1. doświadczenie zawodowe w prowadzeniu tutoringu oraz znajomość sektora kosmetyczno-fryzjerskiego;
2. dostępność dla osób biorących udział w procesie praktyk nauczycielskich w przedsiębiorstwie (zwłaszcza w przypadku wystąpienia trudności i sytuacji problematycznych);
3. chęć udzielania informacji podopiecznemu i o podopiecznym;
4. radzenie sobie w sytuacjach trudnych i nieoczekiwanych;
5. rozwinięte umiejętności miękkie, m.in. cierpliwość, empatia, rzetelność, tolerancja;
6. doskonała znajomość funkcjonowania przedsiębiorstwa, w którym są realizowane praktyki nauczycielskie (m.in. struktury organizacyjnej, charakteru działalności, potrzeb, kultury organizacyjnej);
7. umiejętność przewidywania ewentualnych problemów i przedsięwzięcia działań mających na celu ich eliminowanie;
8. posiadanie bogatej wiedzy na temat osoby szkolonej (m.in. jej możliwości, preferencji, kompetencji, kwalifikacji, mocnych i słabych stron).

Efektywna i owocna współpraca między tutorem a osobą szkoloną wymaga także zbudowania odpowiedniej relacji – opartej na szczerości i zaufaniu. Istotnym elementem w tej kwestii jest zapewnienie właściwej częstotliwości kontaktów dostosowanej do danego przypadku, choć zakłada się, że im większa częstotliwość kontaktów, tym lepsze relacje. Zjawiskiem, z którym tutor może mieć styczność, jest konflikt między nim a osobą szkoloną. W sytuacji tego typu konieczne jest zachowanie obiektywizmu oraz stworzenie warunków sprzyjających prowadzeniu bezpiecznej dyskusji. Tutor powinien uważnie wysłuchać drugiej strony i podjąć działania wymienione na poniższym rysunku¹¹.

¹⁰ J. Religa (red.), *Przewodnik metodologiczny dla mentorów i tutorów*, Radom 2011.

¹¹ Ibidem.

Rysunek 1. Etapy reagowania na sytuację konfliktową w relacji tutor - podopieczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie J. Religa (red.), *Przewodnik metodologiczny dla mentorów i tutorów*, Radom 2011.

W procesie przekazywania wiedzy i umiejętności niezwykle istotną rolę odgrywa także komunikowanie osobie szkolonej informacji zwrotnych, które mogą dotyczyć np. poczynionych postępów, rezultatów przedsięwziętych działań czy oceny podjętych decyzji. Tutor powinien pamiętać o pełnym obiektywizmie informacji tego rodzaju oraz o konieczności stworzenia atmosfery sprzyjającej dyskusji. Przed udzieleniem informacji zwrotnych warto przeanalizować rozpatrywaną sytuację, odpowiadając na następujące pytania: *Jakie jest główne przesłanie informacji zwrotnej? Z jakiego powodu informacja ta może być istotna dla podopiecznego? Jakich słów i zwrotów użyć do zakomunikowania tej informacji? Jaka może być reakcja osoby szkolonej na informację zwrotną?* Tutor musi także pamiętać, że sytuacja szkoleniowa i składające się na nią elementy mogą być różnie odbierane i interpretowane przez podopiecznych – ta sama sytuacja u jednej osoby może wywołać radość, a u drugiej stres. Nie ma zatem możliwości przewidzenia reakcji podopiecznego na konkretne wydarzenie. Działania podjęte przez tutora wydają się szczególnie istotne w trudnych sytuacjach, w wyniku których mogą pojawić się takie emocje jak¹²:

1. Stres – związany z oczekiwaniami, które przekraczają możliwości osoby szkolonej; w takiej sytuacji tutor powinien:
 - a. w jasny sposób określić zakres praw i obowiązków podopiecznego;
 - b. upewnić się, czy zlecone zadania nie przekraczają możliwości podopiecznego;
 - c. udzielać częstych informacji zwrotnych na temat poziomu wykonania zadania.

¹² Ibidem.

2. Depresja – może przejawiać się przygnębieniem i brakiem pewności siebie osoby szkolonej; w sytuacji tego rodzaju tutor powinien:
 - a. podkreślać, że jest on do dyspozycji szkolonego i służy mu pomocą;
 - b. zauważyć, że brak wiary we własne możliwości jest naturalnym zjawiskiem, które może wystąpić w nowej i nieznannej sytuacji;
 - c. włączyć do współpracy z osobą szkoloną pracownika, który jest przez nią darzony sympatią i zaufaniem.
3. Niepokój – przejawiający się brakiem poczucia bezpieczeństwa; w sytuacji tego rodzaju tutor powinien:
 - a. jasno zdefiniować zadania podopiecznego oraz określić granice jego obowiązków;
 - b. okazać mu wsparcie emocjonalne.

2.2. Charakterystyka obserwacji

Jedną z metod badawczych pozwalających na analizę i ewaluację zachowań oraz postępów podopiecznego w trakcie praktyk nauczycielskich jest **obserwacja**. Jak sama nazwa wskazuje, technika ta bazuje na prowadzeniu monitoringu ludzi w trakcie wykonywania przez nich określonych zadań i rejestrowanie ich zachowania¹³.

Metoda obserwacyjna nie ma jednorodnej struktury, w związku z czym można stosować różne jej rodzaje w zależności od zdiagnozowanych potrzeb czy wyznaczonych celów. Poniżej zostaną scharakteryzowane poszczególne rodzaje obserwacji, które tutor może dowolnie stosować w zależności od specyfiki analizowanej i ocenianej sytuacji¹⁴.

Obserwacja jawna

W przypadku obserwacji jawnej osoba badana zostaje poinformowana o tym, że jest poddawana monitoringowi, a jej działania są oceniane. W tym przypadku istnieje jednak prawdopodobieństwo, że osoby badane będą tak modyfikowały swoje zachowanie, aby w jak największym stopniu odzwierciedlać oczekiwania obserwatora.

Obserwacja niejawna

Jak sama nazwa wskazuje, jest to obserwacja ukryta, w której osoba obserwowana nie jest świadoma tego, że jej postępowanie jest oceniane. Nieświadomość ta sprawia, że decyzje, działania czy wypowiedzi są bardziej naturalne i w większym stopniu odpowiadają prezentowanej przez daną

¹³ E. Aronson, T. Wilson, R. Akert, *Psychologia społeczna. Serce i umysł*, Poznań 1997.

¹⁴ Ch. Frankfort-Nachmias, D. Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.

osobę codziennej normie. Utrudnieniem w tym przypadku jest konieczność prowadzenia obserwacji i rejestracji spostrzeżeń w sposób niezauważalny i niepowodujący podejrzeń. Wątpliwości może jednak budzić strona etyczna takiego przedsięwzięcia – osoba obserwowana nie może wyrazić sprzeciwu wobec oceny jej postępowania.

Obserwacja uczestnicząca

Obserwacja tego rodzaju zakłada wejście obserwatora w oceniane środowisko i dokonywanie monitoringu „od wewnątrz”, np. jako członek danej grupy bądź osoba towarzysząca obserwowanemu w jego codziennych obowiązkach. Dzięki temu tutor jest w stanie przyjąć punkt widzenia swego podopiecznego i w pełni poznać jego styl działania, priorytety czy interakcje z pozostałymi członkami grupy. Obserwator musi w pewnym stopniu zrezygnować ze swoich poglądów, przekonań czy stereotypów i przyjąć te wyznawane przez grupę, w której obręb wchodzi.

Obserwacja nieuczestnicząca

Jest przeciwieństwem scharakteryzowanej wcześniej obserwacji uczestniczącej. W tym przypadku tutor prowadzi obserwację „z zewnątrz” i nie ingeruje w zachowania i relacje podopiecznego.

Obserwacja kontrolowana

Obserwacja tego rodzaju jest oparta na ściśle określonych wytycznych odnoszących się do tego, jaki element i w jaki sposób będzie monitorowany. Do rejestracji rezultatów badania wykorzystywany jest przygotowany w tym celu kwestionariusz, którego treść można poddać analizie statystycznej.

Obserwacja niekontrolowana

Jest obserwacją o dużym stopniu elastyczności – zarówno cel, jak i zakres oraz sposób obserwacji nie są ściśle określone i mogą być modyfikowane w trakcie prowadzenia badania.

Analiza archiwalna

W tym przypadku obserwacji nie podlega bezpośrednio dana osoba, lecz pozostawione przez nią archiwalia. Technika ta sprawdza się przede wszystkim w przypadku analizy zachowania społecznego na podstawie zgromadzonych dokumentów.

Shadowing

Nazwa tego typu obserwacji pochodzi od angielskiego słowa *shadow*, oznaczającego cień. Niniejsza metoda polega na ciągłym podążaniu za obserwowaną osobą – tutor przyjmuje rolę „cienia”, który towarzyszy podopiecznemu we wszystkich wykonywanych przez niego pracach. *Shadowing*

pozwała na określenie czynników wpływających na funkcjonowanie podopiecznego – czynników, których działanie do tej pory było nieuświadomione.

Prawidłowo przeprowadzona obserwacja może prowadzić do zebrania wielu cennych informacji. Z tego względu ta metoda badawcza powinna charakteryzować się 5 cechami, zapewniającymi trafność i rzetelność badania¹⁵:

1. Planowość – obserwacja powinna być stosowana według opracowanego wcześniej planu.
2. Dokładność – zapewniająca przeprowadzenie obserwacji:
 - a. wiernej – niezniekształconej działaniami obserwatora;
 - b. wnikliwej – obejmującej szeroki kontekst sytuacyjny;
 - c. wyczerpującej – uwzględniającej wszelkie możliwe dane na temat obserwowanego podmiotu.
3. Celowość – obserwator poświęca uwagę jedynie interesującym go czynnikom.
4. Aktywność – obserwator selekcjonuje informacje płynące z obserwacji w celu wyboru tych, które są zgodne z potrzebami badania.
5. Systematyczność – obserwacja nie powinna być incydentalna, warto prowadzić ją wielokrotnie z różnych perspektyw i w rozmaitych sytuacjach.

Stosowanie obserwacji wiąże się z wykorzystaniem licznych zalet tej metody badawczej. Pierwszą z nich jest niewątpliwie wiarygodność. Prawidłowo przeprowadzona obserwacja pozwala bowiem na zgromadzenie porcji rzetelnych i wiarygodnych informacji na temat analizowanego podmiotu. Jest to metoda, która nie wymaga dużych nakładów finansowych i pozwala badaczowi na osobisty kontakt z obserwowanym. Wykorzystanie obserwacji wiąże się także z brakiem konieczności udzielania wielu informacji przez badaną osobę.

Metoda badawcza, którą jest obserwacja, ma jednak także pewne ograniczenia. Pierwsze z nich wynika z tego, że część zachowań jest trudna do obserwacji. Owa trudność może wynikać z rzadkiego ich występowania bądź pojawiania się jedynie w określonych okolicznościach, np. braku obecności innych osób. W metodzie obserwacyjnej zachodzi także konieczność ograniczenia zebranych danych do konkretnych czynników, takich jak osoba, miejsce czy czas. Nie ma zatem możliwości uogólnienia wniosków w przypadku innych sytuacji, nawet o bardzo podobnej specyfikacji. Za mankament można również uznać subiektywizm obserwatora, który może wpływać na zebrane informacje i wyciągnięte na ich podstawie wnioski.

¹⁵ *Cechy obserwacji*, www.cen.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=819&Itemid=48 [data dostępu: 01.08.2012].

3. Instrukcja realizacji zadań w ramach praktyk z zachowaniem zasad superwizowania pracy

Niniejszy rozdział zawiera scenariusze zadań, które nauczyciele-praktykanci mogą zrealizować w trakcie praktyk w przedsiębiorstwie usługowym sektora kosmetyczno-fryzjerskiego. Opracowane instrukcje stanowią propozycję, która może zostać wykorzystana w całości bądź też stanowić dla tutora bazę podlegającą stosownym modyfikacjom. Warto podkreślić, że treść i forma realizowanych zadań za każdym razem powinny być dostosowywane do wyznaczonych celów szkoleniowych, preferencji tutora, potrzeb i predyspozycji nauczyciela-praktykanta oraz możliwości techniczno-organizacyjnych przedsiębiorstwa.

Scenariusze nawiązują tematyką do treści *Programu praktyk dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach branży kosmetyczno-fryzjerskiej*, który został przygotowany w ramach tego samego projektu. We wspomnianej publikacji zwrócono uwagę na kategorie działań, jakie powinny zostać uwzględnione w trakcie realizacji praktyk nauczycielskich w przedsiębiorstwie. W celu efektywnego ukazania przyjętych założeń zastosowano przejrzysty układ prezentowanych treści obejmujący takie elementy jak kategoria działania, cel zadania, jego przebieg, ewentualne uwagi oraz załączniki, które można wykorzystać w trakcie realizacji zadania.

Nawiązanie kontaktu z pracodawcą i tutorem

Cel zadania

Poznanie przez nauczyciela-praktykanta kadry kierowniczej i pracowniczego przedsiębiorstwa usługowego sektora kosmetyczno-fryzjerskiego, w którym organizowane są praktyki.

Przebieg zadania

Zadanie nauczyciela-praktykanta polega na poznaniu wszystkich pracowników przedsiębiorstwa kosmetyczno-fryzjerskiego organizującego praktyki. Praktykant powinien pozyskać na temat każdej osoby takie informacje jak:

1. imię i nazwisko,
2. nazwa zajmowanego stanowiska,
3. charakter wypełnianych obowiązków,
4. zasób wymaganej wiedzy i umiejętności,
5. miejsce w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa z uwzględnieniem stosunku podrzędności/nadrzędności.

Zaleca się, aby informacje te praktykant uzyskał poprzez przeprowadzenie rozmowy z każdym z pracowników. Istotną rolę w realizacji niniejszego ćwiczenia odgrywa tutor, który powinien wprowadzić swojego podopiecznego oraz ułatwić mu kontakt z poszczególnymi pracownikami przedsiębiorstwa.

Dodatkowe uwagi

Zważywszy na fakt, że niniejsze zadanie jest jednym z pierwszych realizowanych przez nauczyciela-praktykanta, tutor powinien zwrócić szczególną uwagę na podjęcie działań mających na celu zmniejszenie dystansu oraz stworzenie przyjaznej atmosfery.

Poznanie zasad BHP i przepisów przeciwpożarowych

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta z zakresu przepisów BHP obowiązujących w zakładzie usługowym branży kosmetyczno-fryzjerskiej.

Przebieg zadania

Zadanie nauczyciela-praktykanta polega na rozwiązaniu testu jednokrotnego wyboru dotyczącego przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy odnoszących się do funkcjonowania zakładu kosmetyczno-fryzjerskiego. Po upływie około 5 minut tutor kontroluje poprawność udzielonych odpowiedzi i koryguje ewentualne błędy. Załącznik 1. zawiera przykładowy zestaw pytań.

Dodatkowe uwagi

Zaleca się, aby niniejsze ćwiczenie zostało wykonane po odbyciu przez nauczyciela-praktykanta szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej. Prawidłowe odpowiedzi: 1 – b; 2 – c; 3 – a; 4 – c; 5 – b; 6 – c; 7 – c.

Załącznik 1

Rozwiąż test jednokrotnego wyboru, wskazując poprawną odpowiedź.

1. Odległość między dwustanowiskowymi konsolami fryzjerskimi powinna wynosić co najmniej:
 - a. 0,5 m
 - b. 0,75 m
 - c. 1 m
2. Dezynfekcja rąk powinna mieć miejsce:
 - a. przed usługą kosmetyczno-fryzjerską
 - b. po usłudze kosmetyczno-fryzjerskiej
 - c. przed usługą kosmetyczno-fryzjerską i po usłudze
3. Antyseptyka jako metoda zapobiegania zakażeniom odnosi się do:
 - a. tkanek żywych
 - b. tkanek nieożywionych
 - c. przetrwalnikowych i wegetatywnych form drobnoustrojów
4. W pierwszych etapach procesu reanimacji należy:
 - a. przeprowadzić pośredni masaż serca
 - b. przeprowadzić sztuczną wentylację
 - c. udrożnić drogi oddechowe
5. Optymalna wysokość umywalki/myjni w salonie kosmetyczno-fryzjerskim wynosi:
 - a. 0,8–1 m
 - b. 1–1,2 m
 - c. 1,2–1,4 m
6. Ściany przy zlewach i umywalkach w salonie kosmetyczno-fryzjerskim powinny być pokryte materiałem zmywalnym, nienasiąkalnym i odpornym na działanie wody. Materiał ten powinien mieć wysokość co najmniej:
 - a. 1,2 m
 - b. 1,4 m
 - c. 1,6 m
7. W przypadku zakładu świadczącego usługi w zakresie pedicure stanowisko przeznaczone do tego celu powinno posiadać powierzchnię co najmniej:
 - a. 2 m²
 - b. 4 m²
 - c. 6 m²

Zapoznanie z dokumentacją wykorzystywaną w zakładzie pracy branży kosmetyczno-fryzjerskiej

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat wewnętrznych regulaminów obowiązujących w zakładach kosmetyczno-fryzjerskich.

Przebieg zadania

W ramach realizacji niniejszego ćwiczenia nauczyciel-praktykant opracowuje wewnętrzny regulamin salonu kosmetyczno-fryzjerskiego. Dokument powinien składać się z punktów obejmujących takie zagadnienia jak:

1. prawa pracowników,
2. obowiązki pracowników,
3. sposób ewidencji czasu pracy,
4. system okresowej oceny pracowników,
5. system motywacji pracowników.

Dodatkowe uwagi

Zaleca się, aby tutor skomentował praktyczne zastosowanie poszczególnych zagadnień opracowanych przez nauczyciela-praktykanta. Istotne jest, aby tutor scharakteryzował i omówił kolejne punkty regulaminu przedsiębiorstwa organizującego praktyki.

Organizacja pracy w salonie fryzjerskim lub kosmetycznym i zarządzanie nim

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat wymagań stawianych kandydatom na pracowników oraz zasad tworzenia ogłoszeń o pracę.

Przebieg zadania

Zadanie nauczyciela-praktykanta polega na opracowaniu ogłoszenia o pracę dotyczącego dowolnie wybranego stanowiska w zakładzie sektora kosmetyczno-fryzjerskiego. Ogłoszenie powinno zostać skonstruowane w zgodzie z powszechnie występującymi normami i obejmować takie elementy jak:

1. obowiązki,
2. wymagania,
3. składniki oferty.

Dodatkowe uwagi

Tutor z ramienia przedsiębiorstwa powinien skontrolować poprawność ogłoszenia przygotowanego przez swojego podopiecznego. Zaleca się, aby tutor zaprezentował praktykantowi dotychczasowe ogłoszenia zamieszczane przez przedsiębiorstwo organizujące praktyki. Możliwe jest również posłużenie się przykładowym ogłoszeniem (załącznik 2.).

Załącznik 2

Salon kosmetyczny Venus poszukuje kandydatów
na stanowisko:

kosmetyczka/stylista

Miejsce pracy: Wrocław
Nr ref.: WRO/KOS/2012

OBOWIĄZKI

- ✓ kosmetyczna pielęgnacja twarzy i ciała klientów(-ek)
- ✓ przeprowadzanie zabiegów kosmetycznych stóp i dłoni
- ✓ obsługa klienta na wysokim poziomie

WYMAGANIA

- ✓ wykształcenie kierunkowe
- ✓ minimum roczne doświadczenie w pracy w salonie kosmetycznym
- ✓ znajomość obsługi urządzeń kosmetycznych
- ✓ znajomość technik stylizacji paznokci
- ✓ wysoka kultura osobista

OFERUJEMY

- ✓ umowę o pracę (pełen etat)
- ✓ bogaty pakiet szkoleń
- ✓ pracę w dynamicznym zespole

Osoby zainteresowane ofertą pracy proszone są o nadesłanie CV
(z załączonym zdjęciem) wraz z listem motywacyjnym na adres

rekrutacja@venus.pl

W tytule wiadomości należy wpisać numer referencyjny.

Prosimy o zamieszczenie klauzuli w dokumentach aplikacyjnych:

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych niezbędnych do realizacji procesu rekrutacji (zgodnie z ustawą z dn. 29.08.1997 o ochronie danych osobowych, Dz.U. nr 133, poz. 883).

Organizacja pracy w salonie fryzjerskim lub kosmetycznym i zarządzanie nim

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat wymagań stawianych kandydatom na pracowników zakładu kosmetyczno-fryzjerskiego oraz przybliżenie przebiegu rozmowy kwalifikacyjnej.

Przebieg zadania

Zadanie nauczyciela-praktykanta polega na opracowaniu pytań, jakie mogą paść podczas rozmowy kwalifikacyjnej na dowolnie wybrane stanowisko w przedsiębiorstwie usługowym sektora kosmetyczno-fryzjerskiego. Tutor powinien porównać przygotowane przez praktykanta pytania z tymi, które są zadawane w procesach rekrutacyjnych prowadzonych przez przedsiębiorstwo.

Dodatkowe uwagi

Istotne jest, aby tutor wraz z podopiecznym zwrócili uwagę na podział pytań na te, które warto zadać oraz te, które nie mogą pojawiać się w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej (załącznik 3.). Zaleca się, aby nauczyciel-praktykant (jeśli będzie taka możliwość) uczestniczył jako obserwator w rozmowie kwalifikacyjnej organizowanej przez zakład kosmetyczno-fryzjerski. Jeśli nie będzie takiej możliwości tutor powinien wcielić się w rolę pracodawcy i przeprowadzić symulowaną rozmowę rekrutacyjną z praktykantem, który będzie występował w roli kandydata na pracownika.

Załącznik 3

Pytania, które warto zadać w trakcie rekrutacji na stanowiska fryzjera w salonie kosmetyczno-fryzjerskim:

1. *Jakie rodzaje uszkodzeń włosów są najczęściej spotykane?*
2. *Jakie są Pana(-a) plany zawodowe na najbliższe 3 lata?*
3. *Jakie cechy powinny charakteryzować dobrego fryzjera?*
4. *Jaki element jest dla Pana(-i) najważniejszy we fryzjerstwie?*
5. *Proszę wymienić preparaty służące do pielęgnacji włosów.*
6. *Jakie zna Pan(-i) techniki wykonywania balejażu?*
7. *Jakie są Pana(-i) mocne strony?*
8. *Proszę opisać klasyczny wygląd fryzury na garsonkę.*
9. *Co sprawiło, że zdecydował(-a) się Pan(-i) odpowiedzieć na nasze ogłoszenie o pracę?*

Pytania, które nie powinny wystąpić w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej:

1. *Na jaką partię polityczną głosował(-a) Pan(-i) w ostatnich wyborach parlamentarnych?*
2. *Jakie są Pana(-i) plany rodzicielskie?*
3. *Czy jest Pan(-i) praktykującym katolikiem?*
4. *Jaka jest Pana(-i) orientacja seksualna?*
5. *Czy jest Pan/-i zwolennikiem/-czką eutanazji?*

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa fryzjerskiego

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta i ukazanie praktycznego zastosowania strzyżenia na gorąco.

Przebieg zadania

We wstępnej fazie realizacji ćwiczenia tutor podejmuje z podopiecznym dyskusję na temat charakterystyki strzyżenia na gorąco (*thermo cut*). Powinna ona obejmować takie zagadnienia jak:

1. zasada funkcjonowania strzyżenia na gorąco;
2. działanie strzyżenia na gorąco;
3. dobór temperatury strzyżenia na gorąco do stanu włosów (normalne i grube, normalne i koloryzowane, koloryzowane jaśniejsze od naturalnego koloru włosów, silnie rozjaśnione);
4. wady/zalety strzyżenia na gorąco.

Istotne, aby praktykant wykazał się wiedzą na ten temat. Po dyskusji tutor powinien zaprezentować nauczycielowi-praktykantowi zestaw służący do strzyżenia na gorąco, omawiając kolejne jego części, ich przeznaczenie i zasady funkcjonowania.

Dodatkowe uwagi

Jeśli pozwolą na to okoliczności, zaleca się, aby tutor mógł obserwować praktyczne wykorzystanie strzyżenia na gorąco w salonie organizującym staż.

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa fryzjerskiego

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat chemicznej ondulacji włosów.

Przebieg zadania

W pierwszej fazie zadanie nauczyciela-praktykanta polega na prawidłowym wypełnieniu arkusza ćwiczeniowego (załącznik 4.) opisującego niektóre składniki płynu do ondulacji chemicznej włosów. Następnie podopieczny powinien scharakteryzować kolejne fazy ondulacji, uwzględniając:

1. nałożenie płynu do ondulacji,
2. nadanie włosom pożądanego kształtu,
3. nałożenie utrwalacza,
4. przywrócenie włosom naturalnego pH.

Zaleca się, aby w miarę możliwości technicznych i technologicznych wzbogacić ćwiczenie możliwością stworzenia przez nauczyciela-praktykanta zestawu preparatów do chemicznej ondulacji włosów z wykorzystaniem przygotowanych w tym celu odczynników.

Dodatkowe uwagi

Prawidłowe odpowiedzi: **węglan amonu** – podniesienie odczynu włosów; **parabeny** – przedłużenie trwałości preparatu; **solubilizatory** – przeciwdziałanie spływaniu preparatu z włosów; **lanolina** – ochrona włosa przed nadmiernym wniknięciem preparatu; **woda zdemineralizowana** – rozpuszczenie substancji zawartych w preparacie.

Załącznik 4

Dokonaj zestawienia składników płynu do ondulacji chemicznej włosów z ich funkcją pełnioną w przygotowanym preparacie.

węglan amonu

ochrona włosa przed nadmiernym
wniknięciem preparatu

parabeny

rozpuszczenie substancji zawartych
w preparacie

solubilizatory

przeciwdziałanie spływaniu
preparatu z włosów

lanolina

podniesienie odczynu włosów

woda zdemineralizowana

przedłużenie trwałości preparatu

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa fryzjerskiego

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta i zapoznanie go z kolejnymi etapami chemicznego prostowania włosów.

Przebieg zadania

W ramach ćwiczenia nauczyciel-praktykant powinien dokonać uporządkowania czynności składających się na proces chemicznego prostowania włosów (załącznik 5.). W momencie podsumowania ćwiczenia i sprawdzenia poprawności udzielonych odpowiedzi warto wspólnie omówić przebieg poszczególnych działań. Podopieczny powinien także:

1. wskazać przeciwwskazania do prostowania włosów metodą chemiczną;
2. wymienić wskazane zabiegi pielęgnacyjne możliwe do wykonania w domu po chemicznym prostowaniu włosów.

Zaleca się także, aby w miarę możliwości nauczyciel-praktykant mógł uczestniczyć w procesie chemicznego prostowania włosów.

Dodatkowe uwagi

Prawidłowe odpowiedzi: 1. diagnoza stanu skóry i włosów, 2. przygotowanie do umycia włosów, 3. umycie włosów, 4. przygotowanie preparatu, 5. wyznaczenie sekcji włosów, 6. wybór separacji, 7. aplikacja preparatu, 8. odczekanie, 9. wygładzenie pasm, 10. spłukanie preparatu, 11. osuszenie włosów, 12. aplikacja utrwalacza, 13. odczekanie, 14. spłukanie utrwalacza, 15. aplikacja odżywki, 16. ułożenie uczesania, 17. utrwalenie uczesania, 18. prace porządkowe.

Załącznik 5

Uporządkuj czynności związane z chemicznym prostowaniem włosów. W tym celu uzupełnij puste miejsca liczbami z zakresu 1–18, oznaczając miejsce danej czynności w rozpatrywanym procesie.

____	spłukanie utrwalacza
____	ułożenie uczesania
____	diagnoza stanu skóry i włosów
____	wyznaczenie sekcji włosów
____	odczekanie
____	prace porządkowe
____	przygotowanie do umycia włosów
____	utrwalenie uczesania
____	wybór separacji
____	umycie włosów
____	spłukanie preparatu
____	odczekanie
____	aplikacja utrwalacza
____	osuszenie włosów
____	przygotowanie preparatu
____	wygładzenie pasm
____	aplikacja odżywki
____	aplikacja preparatu

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa fryzjerskiego

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat technik wykonywania balejażu.

Przebieg zadania

Zadanie podopiecznego polega na scharakteryzowaniu znanych mu technik wykonywania balejażu. Powinien on uwzględnić następujące techniki:

1. blokową,
2. całościową,
3. geometryczną,
4. eliptyczną,
5. szydełkową.

Następnie w ramach ćwiczenia podopieczny uzupełnienia arkusz ćwiczeniowy (załącznik 6.). Tutor kontroluje przebieg ćwiczenia, korygując ewentualne błędy.

Dodatkowe uwagi

Zaleca się, aby nauczyciel-praktykant miał możliwość obserwacji wykonywania balejażu każdą z wymienionych technik. Ćwiczenie może być punktem wyjścia do wzajemnej dyskusji m.in. na temat wad i zalet poszczególnych technik, ich popularności oraz wskazań/przeciwwskazań do ich wykorzystania.

Załącznik 6

Na zamieszczonych poniżej rysunkach głowy zaznacz linie nakładania preparatów do koloryzacji włosów. Uwzględnij charakterystykę wymienionych technik.

technika blokowa

technika całościowa

technika geometryczna

technika eliptyczna

technika szydełkowa

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa kosmetycznego

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat przeciwwskazań do zabiegów pielęgnacji dłoni i upiększania paznokci u rąk.

Przebieg zadania

W ramach niniejszego ćwiczenia nauczyciel-praktykant powinien wymienić przeciwwskazania dotyczące wykonania zabiegu pielęgnacji dłoni i upiększania paznokci u rąk potencjalnego(-ej) klienta(-ki) salonu kosmetycznego. Tutor powinien kontrolować i komentować wypowiedź podopiecznego. Ćwiczenie może stanowić punkt wyjścia do dyskusji na temat takich elementów jak:

1. istotność wzięcia pod uwagę możliwych przeciwwskazań,
2. zagrożenia związane z przeprowadzeniem zabiegu mimo występowania przeciwwskazań,
3. odpowiedzialność pracownika salonu kosmetyczno-fryzjerskiego za zdrowie klienta.

Dodatkowe uwagi

Prawidłowe odpowiedzi powinny uwzględnić m.in. następujące przeciwwskazania:

1. przerwanie ciągłości naskórka,
2. wirusowe zapalenie wątroby,
3. grzybica paznokci/skóry,
4. otarcia,
5. drożdżyca paznokci/skóry,
6. stan zapalny wału paznokciowego.

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa kosmetycznego

Cel zadania

Pobudzenie wyobraźni nauczyciela-praktykanta oraz uzupełnienie i aktualizacja jego wiedzy na temat trendów zdobienia paznokci.

Przebieg zadania

W pierwszej fazie ćwiczenia zadanie nauczyciela-praktykanta polega na wypełnieniu arkusza ćwiczeniowego (załącznik 7.). Tutor ocenia opracowany wzorzec w odniesieniu do obowiązującej mody i trendów w dziedzinie manicure. Następnie zostaje zainicjowana dyskusja, w której warto omówić kwestie dotyczące:

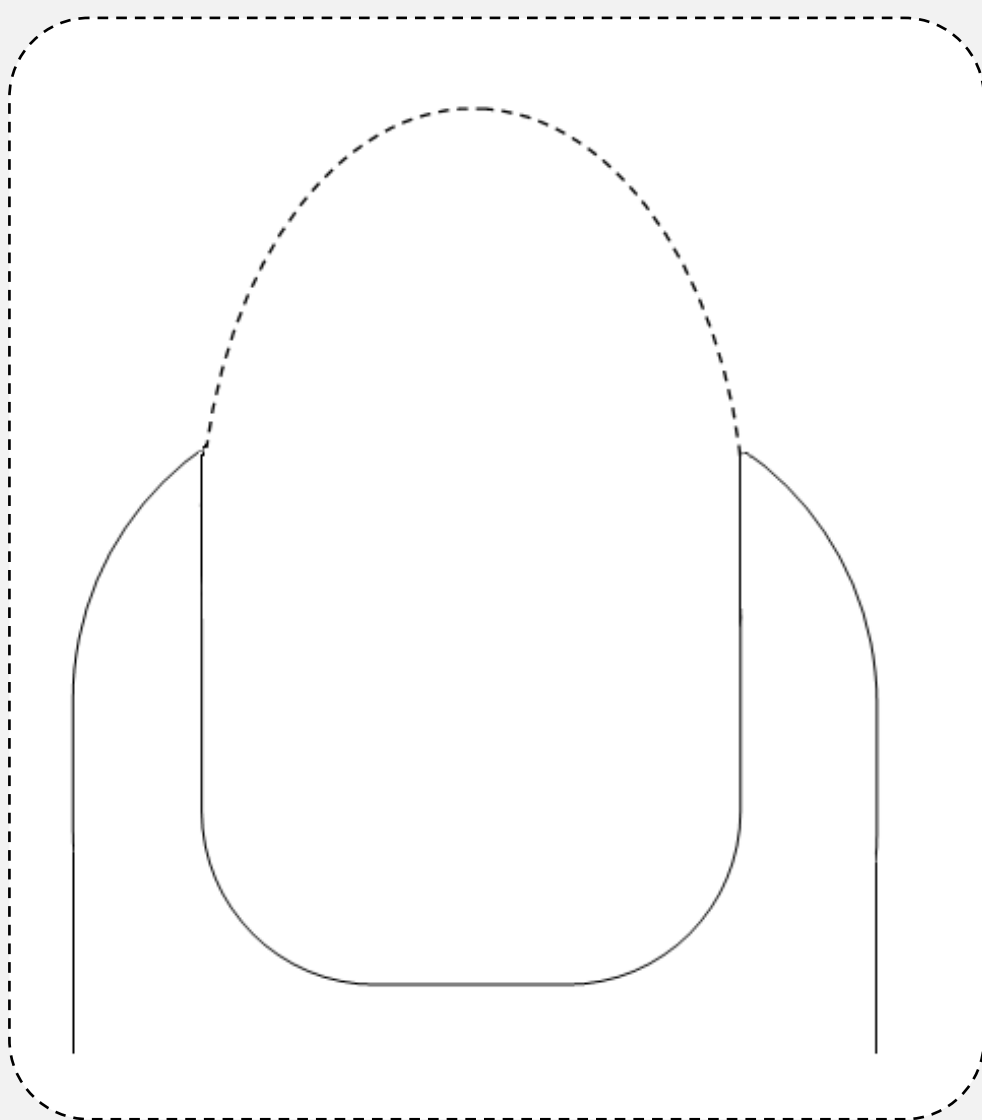
1. preparatów i środków kosmetycznych niezbędnych do wykonania zaproponowanego zdobienia;
2. aparatury, sprzętu i narzędzi kosmetycznych niezbędnych do wykonania zaproponowanego zdobienia;
3. metodyki wykonania zaproponowanego zdobienia z uwzględnieniem następujących po sobie czynności;
4. zaleceń dla klienta(-ki) dotyczących sposobu pielęgnacji zdobienia w warunkach domowych.

Dodatkowe uwagi

Zaleca się, aby nauczyciel-praktykant miał możliwość praktycznego wykonania opracowanego przez siebie zdobienia paznokcia.

Załącznik 7

Wykonaj wzorec zdobienia paznokcia, używając dowolnych przyb-
rów plastycznych i zamieszczonego poniżej schematu.

Wykonywanie obowiązków pracownika przedsiębiorstwa kosmetycznego

Cel zadania

Uzupełnienie wiedzy nauczyciela-praktykanta na temat wykorzystania aromaterapii w salonie kosmetycznym.

Przebieg zadania

Zadanie nauczyciela-praktykanta polega na uzupełnieniu arkusza ćwiczeniowego (załącznik 8.), opisującego wykorzystanie poszczególnych typów zapachów w przeciwdziałaniu określonym dolegliwościom. Zaleca się, aby tutor zainicjował dyskusję na temat sposobów wykorzystania aromaterapii w salonie kosmetycznym, m.in.:

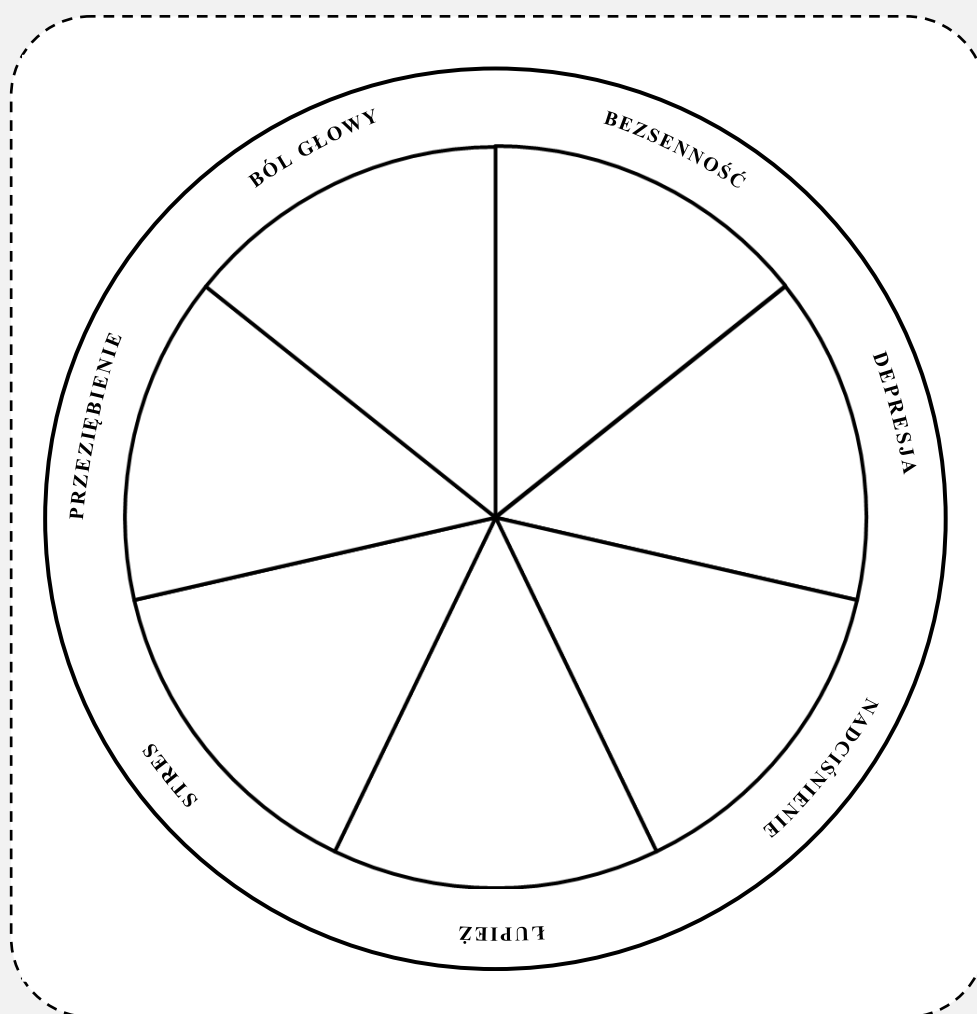
1. świec zapachowych,
2. kadzidełek,
3. masażu zapachowych,
4. płukanek,
5. okładów,
6. inhalacji.

Dodatkowe uwagi

Możliwe prawidłowe odpowiedzi: **ból głowy** – zapach rumianku rzymskiego, bazyliowy, majerankowy; **bezsenna** – zapach melisowy, lawendowy, różany; **depresja** – zapach pomarańczowy, limetkowy, ylangowy; **nadciśnienie** – zapach szalwii muszkatołowej, hyzopowy, cytrynowy; **łupież** – zapach sandałowy, jałowcowy, drzewa herbacianego; **stres** – zapach bergamotowy, różany, melisowy; **przeziębienie** – zapach anyżowy, sosnowy, mięty pieprzowej.

Załącznik 8

Uzupełnij poniższy schemat, wpisując w puste miejsca typy zapachów, które mogą być wykorzystywane w aromaterapii dolegliwości danego rodzaju. Możesz wykorzystać takie zapachy jak m.in.: melisowy, ylangowy, bergamotowy, pomarańczowy, majerankowy, różany, anyżowy, bazyliowy, sandałowy, szałwii muskatołowej, hyzopowy, cytrynowy, limetkowy, sosnowy, jałowcowy, lawendowy, drzewa herbacianego, rumianku rzymskiego, mięty pieprzowej. Dany zapach może być przyporządkowany do więcej niż jednej dolegliwości.

Podsumowanie praktyki zawodowej

Cel zadania

Poznanie opinii nauczyciela-praktykanta na temat działań podejmowanych w ramach realizowanego projektu.

Przebieg zadania

Tutor z ramienia przedsiębiorstwa przekazuje nauczycielowi-praktykantowi arkusze pozwalające na dokonanie ewaluacji praktyk (załączniki 9. i 10.). Po upływie około 15 minut tutor analizuje udzielone odpowiedzi, zwracając szczególną uwagę na elementy, które nie zyskały aprobaty praktykanta i które wymagają podjęcia działań korekcyjnych.

Dodatkowe uwagi

Przygotowane arkusze wypełniane są jedynie przez nauczyciela-praktykanta. Zaleca się, aby niniejsze zadanie zostało zrealizowane jako jedno z ostatnich w trakcie praktyk, tak aby nauczyciel-praktykant mógł wykorzystać wszystkie zdobyte doświadczenia.

Załącznik 9

Oceń praktyki w przedsiębiorstwie, w których brałeś(-aś) udział. Ustosunkuj się do poniższych zdań, wstawiając znak × przy jednej z zaproponowanych odpowiedzi.

Wartość merytoryczną praktyk oceniam bardzo wysoko

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Praktyki w przedsiębiorstwie poszerzyły moje kompetencje zawodowe

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Praktyki spełniły moje oczekiwania

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie praktyk mogę wykorzystać
w mojej pracy zawodowej

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Tutor był dla mnie wsparciem w trudnych i niezrozumiałych sytuacjach

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Praktyki są istotnym elementem podnoszenia kompetencji zawodowych

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Praktyki pozwoliły mi na zdobycie wiedzy o specyfice funkcjonowania
przedsiębiorstw usługowych sektora kosmetyczno-fryzjerskiego

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Chętnie wezmę udział w podobnym przedsięwzięciu w przyszłości

zdecydowanie nie nie tak zdecydowanie tak

Załącznik 10

Oceń praktyki w przedsiębiorstwie, udzielając odpowiedzi na poniższe pytania.

Które zadania wykonywane w trakcie praktyk w przedsiębiorstwie uważasz za najbardziej wartościowe?

.....
.....

Jakie umiejętności udało Ci się rozwinąć dzięki udziałowi w praktykach?

.....
.....

Jakie elementy praktyk możesz uznać za ich mocne strony?

.....
.....

Jakie cechy praktyk nie zyskały Twojej aprobaty i wymagają dopracowania?

.....
.....

Czy są elementy, którymi warto wzbogacić przedsięwzięcia tego rodzaju?

Jeśli tak, scharakteryzuj je:

.....
.....

Uwagi dodatkowe:

.....
.....
.....

Podsumowanie praktyki zawodowej

Cel zadania

Dokonanie ogólnej ewaluacji nauczyciela-praktykanta i podjętych przez niego działań.

Przebieg zadania

Tutor z ramienia przedsiębiorstwa powinien przeanalizować działania podejmowane przez praktykanta oraz całościowy przebieg praktyk nauczycielskich. Na podstawie zebranych informacji i wyciągniętych wniosków tutor wypełnia arkusze ewaluacyjne (załącznik 11.).

Dodatkowe uwagi

Arkusze wypełniane są jedynie przez tutora z ramienia przedsiębiorstwa. Zaleca się, aby Autor dokonał niniejszej ewaluacji w końcowej fazie praktyk nauczycielskich, tak aby jego wiedza była jak najpełniejsza.

Załącznik 11

Oceń nauczyciela-praktykanta, udzielając odpowiedzi na poniższe pytania.

Które zadania w trakcie realizacji praktyk sprawiły nauczycielowi-praktykantowi najwięcej problemów?

.....

.....

Jakie umiejętności nauczyciel-praktykant powinien doskonalić, aby w jeszcze większym stopniu rozwinąć swoje kompetencje zawodowe?

.....

.....

Czy pojawiły się zadania, których nauczyciel-praktykant nie był w stanie zrealizować? Jeśli tak, jakiego typu były to zadania?

.....

.....

Czy nauczyciel-praktykant zrealizował wszystkie założenia praktyk w przedsiębiorstwie? Jeśli nie, wskaż obszary, które zostały pominięte.

.....

.....

Czy zakładasz dalszą współpracę z nauczycielem-praktykantem, np. organizację praktyk uczniowskich, konkursów szkolnych czy wizytacji w przedsiębiorstwie?

.....

.....

Uwagi dodatkowe:

.....

.....

.....

Zakończenie

Jednym z priorytetów działań realizowanych nie tylko w Polsce, ale także w innych krajach Unii Europejskiej jest podwyższenie jakości i efektywności edukacji zawodowej. Wysokie i adekwatne do potrzeb kompetencje kadry pracowniczej stanowią warunek poprawnego funkcjonowania gospodarki, której nieodłącznym elementem jest sektor kosmetyczno-fryzjerski. Na kształt wspomnianych kompetencji wpływa niewątpliwie jakość kształcenia oferowanego przez kadre dydaktyczną, wśród której można wyróżnić m.in. nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu. To ich wiedza, umiejętności, kwalifikacje oraz doświadczenie oddziałują na podopiecznych, których przygotowują do wejścia na rynek pracy. Z tego względu kompetencje kadry dydaktycznej powinny podlegać ciągłemu doskonaleniu i dostosowywaniu do wymagań stawianych pracownikom przez współczesne przedsiębiorstwa branżowe.

Autorzy *Teczek superwizyjnych do oceny jakościowej odbywanych praktyk dotyczących przedsiębiorstw o charakterze usługowym* mają nadzieję, że opracowane treści przyczynią się do zwiększenia efektywności działań podjętych w ramach realizacji praktyk w przedsiębiorstwach sektora kosmetyczno-fryzjerskiego.

Bibliografia

1. E. Aronson, T. Wilson, R. Akert, *Psychologia społeczna. Serce i umysł*, Poznań 1997.
2. J. Dylewska-Grzelakowska, *Kosmetyka stosowana*, Warszawa 1999.
3. J. Dylewska-Grzelakowska, *Usługi pielęgnacyjne* [w:] M. Kompanowska (red.), *Przygotowanie do działalności usługowej. Wybrane rodzaje usług*, Warszawa 2006.
4. Ch. Frankfort-Nachmias, D. Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
5. *Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe. Fryzjer*, Centralna Komisja Egzaminacyjna, Warszawa 2004.
6. M. Kaniewska, *Technik usług kosmetycznych. Egzamin zawodowy. Testy i zadania z rozwiązaniami*, Warszawa 2010.
7. T. Kulikowska-Jakubik, M. Richter, *Egzamin zawodowy. Testy i zadania z rozwiązaniami*, Warszawa 2008.
8. J. Religa (red.), *Przewodnik metodologiczny dla mentorów i tutorów*, Radom 2011.
9. B. Wach-Mińkowska, *Fryzjerstwo wraz z poradami kosmetycznymi, poradnik metodyczny dla nauczyciela technologii fryzjerstwa*, Warszawa 2010.
10. B. Wach-Mińkowska, *Stylizacja – elementy projektowania fryzur. Poradnik metodyczny dla nauczyciela zawodowych szkół fryzjerskich*, Warszawa 2011.

Źródła internetowe

1. *Cechy obserwacji*,
www.cen.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=819&Itemid=48
2. W.Ł. Nowacka, *Metody i środki ochrony człowieka w środowisku pracy*,
www.ipbmv.simr.pw.edu.pl/spin/edycja1/nowacka_wl_metody_i_srodki_ochrony_czlowiek_a_w_srodowisku_pracy.pdf